Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător – Ojoga Andrei
Dosarul nr. 2a-2584/24
2-23142117-02-2a-26062024

D E C I Z I E

08 octombrie 2024 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:
Președintele ședinței, judecător Pulbere Ruxanda
Judecători Dulghieru Dorin și Cașcaval Andrei
Grefier Gonciar Elena

examinând în ședință publică, apelul declarat de Popușoi Sergiu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Popușoi Sergiu împotriva Ministerului Apărării, Regimentul de Stat Major „General Nicolae Petrică”, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor, Inspectoratul de Stat al Muncii, cu privire la încasarea penalității,
împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 februarie 2024,

c o n s t a t ă :

Pretențiile din acțiune:

La 04 octombrie 2023 reclamantul Popușoi Sergiu s-a adresat în instanța de judecată cu cerere către Ministerul Apărării și Regimentul de Stat Major „General Nicolae Petrică”, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor, Inspectoratul de Stat al Muncii, solicitând încasarea din contul Ministerului Apărării în beneficiul lui Popușoi Sergiu a îndemnizației unice de concediere în valoare de 14 solde lunare, calculate la data eliberării din serviciul militar prin contract și încasarea din contul Ministerului Apărării în contul lui Popușoi Sergiu a penalității de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere a achitării îndemnizației unice, calculată din valoarea îndemnizației unice de concediere de 14 solde lunare, începând cu data de 13.07.2023 şi până la data achitării îndemnizației unice menționate.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada 27.07.2000 - 12.07.2023 a îndeplinit serviciu militar în Armata Națională, iar ultima funcție deținută a fost locțiitor comandant batalion poliție militară (protecția forțe) Regiment de Stat Major. Deoarece la finisarea contractului nu a dorit să închei un alt contract succesiv, a fost eliberat din serviciul militar prin contract. La data excluderii sale din lista unității, - 12.07.2023, vechimea calendaristică de serviciu militar constituia 22

ani 11 luni şi 15 zile, care în conformitate cu art. 19 al Legii cu privire la statutul militarilor nr. 162/2005, îi acordă dreptul la îndemnizația unică bănească de 14 solde lunare.

Invocă că, conform art. 143 al Codului muncii, dacă nu se contestă cuantumul tuturor sumelor ce se cuvin salariatului de la unitate, efectuarea achitărilor se face: a) în caz ele încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze piuă în ziua eliberării din serviciu - în ziua eliberării. Potrivit art. 330 alin. (2) din Codul muncii, în caz de reținere din vina angajatorului, a salariului (art. 142), a îndemnizației de concediu (art. 117), a plăților în caz de eliberare (art. 143) sau a altor plăți (art. 123, 124, 127, 139, 186, art. 225 alin. (8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0, 3 la sută din suma neplătită în termen.

Susține că, după eliberarea din funcție s-a adresat verbal Regimentului de Strat Major pentru achitarea îndemnizației unice care i se cuvine, dar a fost informat că Regimentul a perfectat actele necesare şi a înaintat demers Ministerului Apărării în vederea alocării surselor financiare pentru achitarea acesteia. După expirarea termenului de 2 luni din data concedierii, la 11.09.2023, reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă Ministerului Apărării, prin care a solicitat calcularea şi achitarea îndemnizației unice, care i se cuvine conform prevederilor art. 19 alin. (3) lit. d) al Legii nr. 162 cu privire la statutul militarilor şi a penalității în mărime de 0,3% (la sută) la suma îndemnizației menționate. Prin răspunsul șefului Direcţia managementul resurselor nr. 43/328 din 26.09.2023, reclamantul a fost informat că Ministerul Apărării întreprinde măsurile necesare privind realizarea drepturilor patrimoniale ale militarilor trecuți în rezervă şi că prin scrisoarea nr. 11/971 din 17.07.2023, s-a adresat Ministerului Finanțelor al RM, cu propunerea de rectificare a Legii bugetului de stat în vederea asigurării necesităților vitale ale militarilor şi odată cu rectificarea bugetului, i se va transfera la card îndemnizația unică de concediere.

Afirmă că, nu este de acord cu răspunsul acordat și îl consideră drept unul evaziv şi neîntemeiat, deoarece achitarea plăților salariale şi altor plăți legate de activitatea de muncă, sunt prioritare, iar încălcarea termenului de achitare a acestora cu mai mult de 2 luni, constituie contravenție prevăzută de art. 57 Cod contravențional al RM.

Menționează că, conform art. 19 al Legii 162/2005. (3) în cazul eliberării din serviciul militar prin contract în temeiul art. 35 alin. (3) lit. a) sau m), dacă militarul are dreptul la pensie, în temeiul art. 35 alin. (3) lit. b)-d) şi h), lui i se acordă o îndemnizație unică în corespundere cu vechimea calendaristică în serviciul militar: d) de la 20 la 25 de ani - în mărime de 14 solde lunare.

Notează reclamantul că, a fost eliberat din serviciul militar prin contract la expirarea contractului, în temeiul art. 35 alin. (3) lit. a) şi având vechime calendaristică de 22 ani 11 luni, are dreptul la îndemnizație unică în valoare de 14 solde lunare. Fiind exclus din lista unității la 12 iulie 2023, îndemnizația menționată

urma să îi fie achitată în ziua eliberării, conform prevederilor art. 143 din Codul muncii.

Relevă vă, potrivit art. 10 alin. (2) din Codul muncii, angajatorul este obligat: a) să respecte legile şi alte acte normative, clauzele contractului colectiv de muncă şi ale convențiilor colective: b) să respecte clauzele contractelor individuale de muncă; h) să plătească integral salariul în termenele stabilite de prezentul cod, de contractul colectiv de muncă şi de contractele individuale de muncă: p) să repare prejudiciul material şi cel moral cauzat salariaților în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de muncă. în modul stabilit de prezentul cod şi de alte acte normative: r) să îndeplinească alte obligații stabilite de prezentul cod, de alte acte normative, de convenţiile colective, de contractul colectiv şi de cel individual de muncă.

Mai invocă că, conform art. 330 din Codul muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de: e) reținere a plății salariului; f) reținere a tuturor plăților sau a unora din ele în caz de eliberare din serviciu. (2) În caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art. 142), a îndemnizației de concediu (art. 117), a plăților în caz de eliberare (art. 143) sau a altor plăți (art. 123, 124, 127 139, 186, art. 225 alin. (8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Prin cererea de concretizare din 31 octombrie 2023 Popușoi Sergiu a solicitat încasarea din contul Ministerului Apărării al RM a îndemnizației unice de concediere în valoare de 14 solde lunare, calculate la data eliberării din serviciul militar prin contract; încasarea din contul Ministerului Apărării în contul lui Popuşoi Sergiu a penalităţii de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere a achitării îndemnizației unice, calculată din valoarea îndemnizației unice de concediere de 14 solde lunare, începând cu data de 13.07.2023 şi până la data achitării îndemnizației unice menționate, având în vedere că, la data de 30.10.2023, conformându-se prevederilor legislației în vigoare, pârâtul Ministerul Apărării a achitat la cardul reclamantului Popuşoi Sergiu îndemnizația unică de concediere de 14 solde lunare în valoare de 242.925,76 lei.

Aprecierea primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 13 februarie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de Popușoi Sergiu împotriva Ministerului Apărării, Regimentul de Stat Major „General Nicolae Petrică”, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor, Inspectoratul de Stat al Muncii, cu privire la încasarea penalității a fost respinsă ca neîntemeiată.

Argumentele din apel:

La data de 15 februarie 2024, Popușoi Sergiu a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii integral.

În motivarea apelului Popușoi Sergiu a invocat că, în cadrul judecării pricinii în prima instanţă, Ministerul Apărării a solicitat respingerea ca neîntemeiată a acţiunii depuse de Popușoi Sergiu şi şi-a justificat poziția neachitării la timp acestuia a îndemnizației de concediere, pe motiv că Ministerul Apărării nu ar fi avut bani în buget la capitolul/articolul îndemnizațiilor de concediere invocând că, banii alocați/preconizați pentru achitarea îndemnizațiilor unice de concediere s-au terminat din motivul eliberării militarilor prin contract, supra numărului planificat de Ministerul Apărării şi că achitarea îndemnizației unice a fost posibilă reclamantului la 30.10.2023, numai după rectificarea bugetului. În calitate de probe reprezentantul Ministerului Apărării a prezentat informații care atestă că banii preconizați şi alocați în buget pentru achitarea îndemnizațiilor respective s-au epuizat şi a prezentat propunerile Ministerului Apărării de rectificare a bugetului, potrivit cărora, acesta a solicitat redistribuirea bugetului alocat prin/şi atribuirea sumelor necesare pentru achitarea îndemnizației unice de concediere militarilor.

Susține apelantul că, nu este de acord cu hotărârea contestată şi o consideră ilegală. Or, la examinarea cauzei instanţa de fond a admis încălcarea normelor de drept material şi a interpretat eronat legea. Mai mult, hotărârea primei instanțe este insuficient motivată, contrar prevederilor art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă.

Afirmă că, conform art. 19 al Legii 162/2005, în cazul eliberării din serviciul militar prin contract în temeiul art. 35 alin. (3) lit. a) sau m), dacă militarul are dreptul la pensie, în temeiul art. 35 alin. (3) lit. b)-d) şi h), lui i se acordă o îndemnizație unică în corespundere cu vechimea calendaristică în serviciul militar: d) de la 20 la 25 de ani - în mărime de 14 solde lunare. Totodată, potrivit art. 143 al Codului muncii, dacă nu se contestă cuantumul tuturor sumelor ce se cuvin salariatului de la unitate, efectuarea achitărilor se face: a) în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze până în ziua eliberării din serviciu - în ziua eliberării. Necăutând la norma menționată supra, după eliberarea din serviciul militar, structura militară (angajatorul) Regimentul de stat major în termenul prevăzut de lege, îndemnizația unică de 14 solde lunare nu a achitat-o apelantului, ci doar după 109 zile de la eliberare.

Remarcă că, potrivit art. 330 alin. (2) Codului muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art. 142), a îndemnizației de concediu (art. 117), a plăților în caz de eliberare (art. 143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art. 225 alin. (8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi ele întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen. Totodată, conform art. 330 din Codul muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci.

Această obligație survine, în particular, în caz de: e) reținere a plății salariului; f) reținere a tuturor plăților sau a unora din ele în caz de eliberare din serviciu.

Termenul legal de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțat la 13 februarie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 15 februarie 2024, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termen.

Argumentele părților în ședința instanței de apel:

În ședința de judecată, apelantul Popușoi Sergiu a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii integral.

Reprezentantul intimaților Ministerului Apărării și Regimentul de Stat Major „General Nicolae Petrică", - Cojocari Vitalie a solicitat respingerii cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond ca fiind una legală și întemeiată.

Aprecierea instanței de apel:

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma lucrărilor din dosar în raport cu prevederile legislației aplicabile la caz, Colegiul civil consideră că apelul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

De asemenea, conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Dispoziția art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Instanța de apel mai menționează că art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit că, Popușoi Sergiu în perioada 27 iulie 2000 - 12 iulie 2023 a îndeplinit serviciul militar în Armata Națională, ultima funcție deținută fiind locțiitor comandant batalion poliție militară (protecția forțe) Regiment de Stat Major.

S-a mai constatat că, potrivit ordinul comandantului Regimentului de Stat Major din 12 iulie 2023, Popușoi Sergiu a fost eliberat din serviciul militar prin contract și trecut în rezervă, potrivit Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 941/2006, în baza pct.140 lit. a), la expirarea contractului. Prin același ordin, lui Popușoi Sergiu i s-a stabilit achitarea îndemnizației unice bănești în mărime de 14 solde lunare, conform art. 19 alin. (3) lit. d) din Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor. Însă, procesarea indemnizației a fost imposibilă în legătură cu lipsa surselor financiare în bugetul Ministerului Apărării la capitolul îndemnizație unică la încetarea contractului de îndeplinire a serviciului militar.

Drept urmare, Popușoi Sergiu s-a adresat cu cerere prealabilă Ministerului Apărării prin care a solicitat calcularea și achitarea îndemnizației unice, ce i se cuvine conform prevederilor art. 19 alin. (3) lit. d) al Legii nr.162 cu privire la statutul militarilor și a penalității în mărime de 0,3% (la sută) la suma indemnizației menționate, calculată pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data de 13 iulie 2023

și până la ziua achitării indemnizației. Prin scrisoarea șefului Direcția managementul resurselor, Marele Stat Major al Armatei Naționale, colonel Munteanu Alexei, cu nr. 43/328 din 26 septembrie 2023, Popușoi Sergiu a fost informat că Ministerul Apărării s-a adresat Ministerului Finanțelor cu o scrisoare (cu nr.11/971 din 17.07.2023), prin care a alarmat insuficiența surselor financiare la unele capitole, cu propunerea de modificare a Legii bugetului de stat pentru unul 2023, nr. 359/2022. La fel, reclamantul a fost informat că, odată cu rectificarea bugetului de stat se va efectua transferul la card a cuantumului îndemnizației unice la încetarea contractului de îndeplinire a serviciului militar, respectiv Ministerul Apărării își va onora obligația față de Popușoi Sergiu în conformitate cu drepturile corespunzătoare prevăzute de prevederile Legii nr.162/2005 cu militarilor privire la statutul militarilor.

În consecință, la data de 17 iulie 2023 Ministerul Apărării s-a adresat cu o scrisoare către Ministerul Finanțelor, potrivit căreia s-a menționat că, în urma estimării executării bugetului până la finele anului curent, prezintă propunerile de modificare a Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022. Totodată, a menționat faptul că aceste necesități sunt vitale pentru asigurarea bunei desfășurări a activității operaționale a Armatei Naționale, dar și implementarea unor măsuri de politici prioritare stabilite de Guvern (f.d. 30-34). În consecință, prin Legea nr.295 din 19 octombrie 2023 a fost modificată Legea bugetului de stat pentru unul 2023, nr. 359/2022 (publicată în Monitorul Oficial nr.399- 400/684 din 25 octombrie 2023), respectiv îndemnizația în mărime de 14 solde lunare a fost transferată reclamantului la 30 octombrie 2023.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 13 februarie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de Popușoi Sergiu împotriva Ministerului Apărării, Regimentul de Stat Major „General Nicolae Petrică”, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor, Inspectoratul de Stat al Muncii, cu privire la încasarea penalității, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Cu referire la prevederile legislației în vigoare aplicabile speței în cauză, instanța de apel menționează că, în conformitate cu art. 19 al Legii cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, în cazul eliberării din serviciul militar prin contract în temeiul art. 35 alin. (3) lit. a) sau m), dacă militarul are dreptul la pensie, în temeiul art. 35 alin. (3) lit. b)-d) şi h), lui i se acordă o îndemnizație unică în corespundere cu vechimea calendaristică în serviciul militar: d) de la 20 la 25 de ani - în mărime de 14 solde lunare.

Potrivit art. 330 alin. (2) Codul muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a îndemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art. 225 alin. (8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

De asemenea, potrivit art. 16 alin. (1) lit. g) Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Conform art. 19 alin. (1) și (3) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Potrivit art. 20 alin. (1) din Cod, dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvârșită cu vinovăție sub forma intenției sau imprudenței.

La caz, reclamantul Popușoi Sergiu solicită încasarea cu titlu de penalitate din suma neplătită în termen de către Ministerul Apărării în mărime de 79.436,72 lei.

În acest sens, Colegiul civil apreciază ca întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la respingerea pretențiilor înaintate de către Popușoi Sergiu de încasarea din contul Ministerului Apărării a penalității de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere a achitării îndemnizației unice, calculată din valoarea îndemnizației unice de concediere de 14 solde lunare, începând cu data de 13.07.2023 şi până la data achitării îndemnizației unice menționate.

Potrivit materialelor cauzei, la data de 15.09.2023, Ministerul Apărării a recepționat cererea prealabilă a apelantului Popușoi Sergiu cu privire la calcularea şi achitarea îndemnizației unice şi a dobânzilor de întârziere. Totodată se menționează că, la data de 26.09.2023, prin scrisoarea nr. 43/328 a șefului Direcției managementul resurselor, apelantul a fost informat că Ministerul Apărării s-a adresat Ministerului Finanțelor cu o scrisoare cu propunerea de modificarea a Legii bugetului de stat pentru anul 2023, nr. 359/2022. La fel, apelantul a fost informat că, odată cu rectificarea bugetului de stat se va efectua transferul la card a cuantumului îndemnizației unice la încetarea contractului de îndeplinire a serviciului militar, respectiv Ministerul Apărării îşi va onora obligațiile sale față de Popuşoi Sergiu, în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 162/2005 cu militarilor privire la statutul militarilor.

Așadar, achitarea îndemnizației a fost imposibilă în legătură cu lipsa surselor financiare în bugetul Ministerului Apărării la capitolul „îndemnizație unică la încetarea contractului de îndeplinire a serviciului militar”, fapt confirmat prin scrisoarea Ministerului Apărării nr. 11/971 din 17.07.2023 adresată Ministerului Finanțelor, prin care a propus modificarea/rectificarea bugetului instituțional pentru anul 2023 şi în care este indicat faptul că propunerile reprezintă necesități vitale pentru asigurarea bunei desfăşurări a activității operaționale a Armatei Naţionale şi pentru implementarea unor măsuri de politici prioritare stabilite de Guvern. La fel, a

fost prezentat şi tabelul cu propuneri în care este clar indicat solicitarea de redistribuire a mijloacelor (cu explicații succinte şi clare), de la cheltuieli de personal (cod 21) la alte cheltuieli inclusiv şi achitarea îndemnizației de eliberare (cod 27, cod 2732).

La data de 27.06.2023, prin scrisoare nr. 06/1-17/29 a Ministerului Finanțelor, Ministerul Apărării a fost informat despre inițierea procedurii de modificare a Legii bugetului de stat pentru anul 2023, nr. 359/2022 (a doua rectificare a bugetului). Drept urmare, prin Legea nr. 295 din 19.10.2023 a fost modificată Legea bugetului de stat pentru unul 2023, nr. 359/2022 (publicată în Monitorul Oficial nr.399-400/684 din 25.10.2023), respectiv îndemnizația în mărime de 14 solde lunare a fost transferată apelantului la data de 30.10.2023.

Reieșind din cele menționate mai sus, se constată că, achitarea îndemnizației către Popușoi Sergiu a fost în imposibilitate de a fi executată, din motivul lipsei resurselor financiare în bugetul Ministerului Apărării, care în acest sens a întreprins toate măsurile necesare pentru a solicita fonduri suplimentare de la Ministerul Finanțelor prin modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2023.

Având în vedere faptul că, lipsa temporară a mijloacelor financiare nu poate fi imputată Ministerului Apărării, fiind cauzată de factori ce nu au ținut de voința angajatorului, la caz, nu pot fi calculate penalitățile de 0,3% din suma neplătită în termen, deoarece art. 330 alin. (2) din Codul muncii prevede exhaustiv articolele din Codul muncii la care acesta se aplică. Reieșind din faptul că, Legea bugetului de stat nr. 359/2022 pentru anul 2023 a fost modificată doar la 19.10.2023 prin Legea nr. 295 publicată în Monitorul Oficial nr. 399-400/684 din 25.10.2023), îndemnizația în mărime de 14 solde lunare a fost transferată apelantului după disponibilizarea surselor financiare la data de 30.10.2023.

Prin urmare, instanța de apel consideră declarative argumentele apelantului Popușoi Sergiu cu privire la temeinicia acțiunii înaintate. Astfel, reflectând asupra cumulului de argumente ale apelantului, în lumina circumstanțelor stabilite, instanța de apel menționează că concluziile acestuia nu schimbă situația de fapt a pricinii, iar expunerile în susținerea poziției sale, sunt declarative, fără un suport legal și probatoriu.

Suplimentar, Colegiul civil menționează că potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar potrivit art. 372 alin. (1) din Cod, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță.

Nu în ultimul rând, Colegiul civil menționează că fiind o trăsătură esențială a apelului, efectul devolutiv constă în provocarea unei noi judecăți de fond, atât cu privire la problemele de fapt, cât și cu privire la cele de drept, în limitele stabilite prin cererea de apel, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima

instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.

În acest sens, Colegiul civil menționează că din argumentele apelantului nu se desprinde o încălcare esențială de către prima instanță a unor prevederi legale în raport cu drepturile sale legale, or, apelul declarat, nu conține probe sau argumente noi în urma cărora s-ar constata temeinicia cerințelor și ca consecință netemeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu împrejurările cauzei, circumstanțele de fapt și normele de drept, fiind elucidate de prima instanță și le-a fost dată apreciere corectă.

De asemenea, în opinia Colegiului civil, prima instanță a examinat pricina, în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părțile au avut posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-și expune poziția, totodată păstrându-și imparțialitatea și obiectivitatea, creând condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

Colegiul civil remarcă faptul că în urma pronunțării asupra tuturor aspectelor juridice și făcând trimitere, atât la probele administrate, cât și dispozițiile legale aplicabile la caz, soluția dată de instanța de fond este corectă.

Distinct de cele indicate, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții vs France nr. 26561/1995, unde Comisia a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, iar cererea de apel este nefondată, instanța de apel ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. art. 385 lit. a), 389-390, 394 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de Popușoi Sergiu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 13 februarie 2024, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Popușoi Sergiu împotriva Ministerului Apărării, Regimentul de Stat Major „General Nicolae Petrică”, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor, Inspectoratul de Stat al Muncii, cu privire la încasarea penalității.

Decizia este definitivă, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător Pulbere Ruxanda

Judecători Dulghieru Dorin

Cașcaval Andrei